

معرفی دانشگاه ادیان و مذاهب قم دانشگاه گفتگو محور

زهره نظام‌الدینی - کارشناس ارشد رشته فلسفه و حکمت اسلامی

مقدمه

اندیشه تشکیل دانشگاه نخستین بار با تأسیس دارالفنون در سال ۱۲۳۰ عملی گردید. تأسیس این نهاد به‌عنوان اولین مرکز آموزش عالی فرصت خوبی را برای افرادی که طالب آشنایی با علوم جدید بودند، ایجاد کرد. با گذشت زمان این نهال نوپای علمی به رشد و شکوفایی قابل توجهی دست یافت و امروزه دانشگاه به‌عنوان مهم‌ترین مرکز علمی کشور مورد توجه قرار دارد و به یقین می‌توان ادعا کرد، اصلی‌ترین نهادی که در شکوفایی تمدن اسلامی و پیشرفت آینده کشور نقش بسزایی را ایفا می‌کند، همین دانشگاه‌ها و مراکز علمی است.

در این نهاد نه تنها زیرساخت فرهنگی کشور شکل می‌گیرد بلکه محیطی برای بالندگی شخصیت‌ها و شکوفایی استعدادهای انسانی ایجاد می‌شود. نقش و رسالت دانشگاه در کشور آن چنان تعیین‌کننده است که می‌توان اهمیت آن را به اندازه اهمیت آینده کشور دانست.

«امروز کشور به دانشگاهی که حقیقتاً اسلامی باشد، نیازمند است. در دانشگاه اسلامی علم

با دین، تلاشگری با اخلاق، تضارب افکار با سعه‌صدر، تنوع رشته‌ها با وحدت هدف، کار سیاسی با سلامت نفس، تعمق و ژرف‌نگری با سرعت عمل همراه است. چنین دانشگاهی است که کشور را

آباد می‌کند». (مقام معظم رهبری، ۱۳۷۵/۷/۳)

دانشگاه ادیان و مذاهب نمونه کامل از یک دانشگاه اسلامی است. بر طبق بیانیه دانشگاه، این مجموعه نخستین دانشگاه تخصصی ادیان و مذاهب در ایران بوده که برخاسته از حوزه علمیه است. این دانشگاه ضمن شناخت ادیان و مذاهب و گفت‌وگو با پیروان آنها با تکیه بر مشترکات و در جهت همبستگی انسانی، تقویت صلح، کاهش آلام بشری، گسترش معنویت و معرفی عالمانه اسلام بر اساس آموزه‌های اهل بیت به پژوهش و تربیت نیروی متخصص اقدام می‌نماید. (بیانیه رسالت دانشگاه)

تاریخچه

دانشگاه ادیان و مذاهب مرکزی آموزشی، پژوهشی و بین‌المللی است که در زمینه ادیان

و مذاهب داخل و خارج از ایران فعالیت می‌کند. این دانشگاه غیرانتفاعی، غیرسیاسی و غیر تجاری است. (ویکی پدیا)

دانشگاه ادیان در سال ۱۳۷۳ شمسی (۱۹۹۴)، نخست تحت عنوان «مؤسسه آموزش عالی غیردولتی-غیرانتفاعی» روی کار آمد. هدف این مؤسسه که با تلاش جمعی از اندیشمندان حوزه علمیه قم تأسیس شده بود، تربیت دانشورانی در سه رشته ادیان ابراهیمی (مسیحیت و یهودیت)، ادیان شرق (بودیسم، هندوئیسم، خاور دور و ایران باستان) و مذاهب اسلامی (کلام، عرفان و تصوف) بود. این دانش‌پژوهان در دوره‌ای چهارساله افزون بر مطالعه در آن سه رشته با زبان انگلیسی، سانسکریت و عبری نیز آشنا شدند.

این مؤسسه در سال ۱۳۸۴ با ارائه سرفصل‌های مدونی برای رشته‌های مذکور، تبدیل به «مرکز آموزش عالی مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب» گردید و به‌صورت رسمی اولین گروه دانشجویی در این مرکز مشغول به تحصیل شدند.

در سال ۱۳۸۷ به دلیل مطابقت کیفیت آموزشی دانشگاه با موازین قانونی، این مرکز به «دانشگاه ادیان و مذاهب» ارتقاء یافت.

ظرفیت کم‌نظیر کتابخانه، تعداد اعضای هیئت‌علمی که بزرگ‌ترین شاخص را در بین مراکز غیرانتفاعی دارد و عمق کار پژوهشی و آموزشی از دلایل عمده این ارتقا به حساب می‌آید.

اهداف و وظایف دانشگاه

دانشگاه ادیان و مذاهب، دانشگاهی گفت‌وگو محور است که بر پژوهش تکیه دارد و مرکز تحصیلات تکمیلی محسوب می‌شود.

رییس دانشگاه ادیان، جناب حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر ثواب روش و رویکرد این دانشگاه را چنین توصیف می‌کند:

«شنیدن نظرات ادیان مختلف و پاسخ به آن‌ها با استدلال‌های متقن و قوی در فضایی آرام، سالم و علمی در جلوگیری از توطئه‌های دشمن بسیار مؤثر است. این دانشگاه قصد دارد برای دانش‌پژوهان، فهم صحیحی از تشیع ایجاد کند و آن‌ها را برای گفت‌وگو با ادیان مختلف مهیا کند، زیرا با گفت‌وگو در زمینه نقاط مشترک ادیان می‌توان دردها و آلام جهانیان را تسکین و درمان کرد و از دعوا و عداوت جلوگیری نمود». (نواب، ۱۳۸۹/۷/۱۴)

بر طبق مفاد اساسنامه دانشگاه، اهداف این مؤسسه به شرح زیر می‌باشد:

۱. تربیت مدرسان و محققان متعهد و متدین در زمینه ادیان، مذاهب اسلامی و شیعه‌شناسی.

۲. تربیت فضلالی اندیشمند، ورزیده و متعهد در زمینه فعالیت‌های بین‌ادیانی و بین

- مذهبی از جمله مناظرات تخصصی و گفت‌وگوهای بین ادیان و مذاهب.
۳. تقویت نهضت پاسخ به شبهات و کرسی‌های نقد و گفت‌وگو در عرصه اشتراکات و اختلافات مذاهب و دفاع علمی و منطقی از اسلام و تشیع.
۴. گسترش اخلاق و ارزش‌های دینی با تکیه بر مشترکات ادیان توحیدی.
۵. تقویت روحیه خودباوری در برابر تهاجم فرهنگ‌های بیگانه و رفع وابستگی‌های علمی و فرهنگی کشور.
۶. تقویت تولید علم بومی (ایرانی - اسلامی) و نگاه انتقادی-علمی به نظریه‌ها و متون ترجمه‌ای در زمینه مطالعات ادیان و مذاهب (اساسنامه دانشگاه، ۱۳۸۹/۱۰/۲۸)
- بر پایه این اهداف، ده وظیفه نیز در اساسنامه ذکر شده است:
- تربیت نیروی متخصص، انجام پژوهش‌های بنیادی، اطلاع‌رسانی، چاپ و نشر در زمینه ادیان، برقراری ارتباط متقابل با مراکز مشابه، گفت‌وگو بین ادیان و معرفی اسلام با رویکرد شیعی از جمله این وظایف است.

موقعیت علمی

دانشگاه ادیان و مذاهب در دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری و در رشته‌های مرتبط با کلام، تاریخ و فرق شیعه، تاریخ فقه و کلام مذاهب اسلامی، فلسفه و عرفان اسلامی، تاریخ و الهیات مربوط به مسیحیت، یهودیت، بودیسم، هندوئیسم و زرتشت و مطالعه تطبیقی ادیان باهم، مطالعات جنسیت و زنان در ادیان و مطالعات دین پژوهانه به تربیت پژوهشگران متخصص می‌پردازد.

نکته حائز اهمیت در این دانشگاه وجود رشته‌های مذکور در کنار هم و به صورت تخصصی است. اگرچه رشته‌های مرتبط با ادیان در نوزده دانشگاه دیگر کشور نیز ارائه می‌شود لکن هیچ دانشگاهی همه این رشته‌ها را در کنار هم ارائه نمی‌دهد. تجمیع این رشته‌های علمی و به صورت تخصصی جایگاه خاص و وضعیت مناسبی را برای این مجموعه نسبت به دانشگاه‌های کشور، منطقه (ترکیه و لبنان) و جهان (انگلیس و آلمان) ایجاد کرده است.

این دانشگاه که در آغاز با سه دانشکده شیعه‌شناسی، مذاهب و ادیان کار خود را آغاز کرده بود، اکنون از لحاظ علمی گسترش یافته و سه دانشکده زن و خانواده، فلسفه و دانشکده مجازی نیز به آن اضافه شده است. هرکدام از این دانشکده‌ها مجموعه‌ای متشکل از چند گروه علمی وابسته را در بر می‌گیرند.

وضعیت علمی مناسب این دانشگاه شرایطی را ایجاد کرده است تا از طریق آن با دانشگاه‌ها و مراکز علمی داخل و خارج از کشور تفاهم‌نامه‌هایی را ایجاد کند.

دانشگاه الجزایر، دانشگاه اندونزی، دانشگاه بین‌المللی مالزی، دانشگاه پادر بون، مؤسسه مطالعات دینی دانشگاه پتسدام آلمان، دانشکده گوته آلمان، دانشگاه ریو کوکو، دانشگاه اسپانیا، مؤسسه اسمولتی روسیه و دانشگاه هارتفورد آمریکا از جمله مراکز علمی خارج از کشور هستند که از طریق این تفاهم، نشست‌ها و آثار پژوهشی خوبی را به جامعه علمی جهان ارائه کرده‌اند.

تعامل دانشگاه با مراکز علمی خارج از کشور

رسالت دانشگاه ادیان و مذاهب علاوه بر شناخت مذاهب مختلف، گفت‌وگو و تعامل با پیروان آن مذاهب نیز می‌باشد. این گفت‌وگو با تکیه بر اشتراکات و در جهت همبستگی و صلح صورت می‌گیرد. در همین راستا دانشگاه تعاملات متعددی را با مراکز مختلف ایجاد کرده است، که به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود:

۱- بازدید اساتید قدیمی‌ترین مرکز مطالعات ادیانی آمریکا از دانشگاه

مدرسه علوم دینی هارتفورد در ایالت کنیتیکت که تأسیس آن به اوایل قرن ۱۹ باز می‌گردد، از قدیمی‌ترین مراکز مطالعات مذهبی در آمریکا است که با برخورداری از فضای علمی و سرشار از تعامل در زمینه اسلام و مسیحیت نیز سابقه فعالیت طولانی دارد. در این دیدار حجت‌الاسلام نواب دانشگاه ادیان و مذاهب را در نوع خود منحصر به فرد دانسته و تعامل این دانشگاه با دانشگاه‌های دیگر کشورها در زمینه تبادل استاد و دانشجو و تشکیل کارگروه‌های علمی بسیار گسترده را نشانه سطح بالای فعالیت‌های آکادمیک این مرکز دانست. ایشان تنها راه حل مشکلات میان ادیان را، راه علمی و آکادمیک معرفی می‌کند و اظهار می‌دارد که این موضوع یکی از مهم‌ترین انگیزه‌های تأسیس این دانشگاه است.

۲- تشکیل کارگاه‌ها و سمینارهای علمی-ادیانی مشترک با دانشگاه پتسدام و پادر بون آلمان

تشکیل سمینار «دین و دین‌داری در ایران و آلمان معاصر» نمونه‌ای از این همکاری مشترک است.

۳- دیدار رئیس دانشگاه، جناب دکتر نواب، به همراه هیأت همراه از دانشکده علوم شرعی و دانشگاه سلطان قابوس در کشور عمان

این دیدار که به دعوت مفتی سلطنت عمان انجام شد، طرفین با تأکید بر توسعه روابط فرهنگی میان دو کشور، زمینه‌های همکاری مشترک را بررسی کردند.

۴- بازدید رئیس دانشگاه لاترانزه ایتالیا و سفیر واتیکان از دانشگاه

در جریان این دیدار رئیس دانشگاه لاترانزه ایتالیا ضمن ابراز قدردانی از استقبال دانشگاه ادیان و مذاهب اظهار داشت:

«در ایتالیا رسانه‌ها هنوز از خبر کار بزرگ شما در ترجمه کتاب «تعالیم کلیسای کاتولیک» به زبان فارسی می‌گویند و می‌نویسند و خبر این سفر را در کنار آن بسیار پوشش داده‌اند». در این نشست طرحی ارائه شد و در ضمن آن از مسئولان دانشگاه ادیان و مذاهب دعوت به عمل آمد تا در کنفرانس مشترک به ارائه مقاله درباره رحمت خداوند از دیدگاه اسلام و مسیحیت بپردازند، کتابی را درباره رحمت الهی از دیدگاه تشیع از زبان فارسی به زبان ایتالیایی ترجمه کنند و همچنین دانشجویان دو دانشگاه در گردهمایی جوانان جهان به مناسبت سال رحمت شرکت کنند.

۵- دیدار ادوارد خاچوکایو، معاون بنیاد خیریه پشتیبانی فرهنگ و آموزش اسلامی روسیه خاچوکایو که به رئیس‌جمهور روسیه در امور قومیت‌های مسلمان نیز مشاوره می‌دهد، بنیاد مذکور را تلاش برای مقابله با افراط‌گرایی خواند. وی اسلام را یک واحد کل دانست و افزود شیعه و سنی همگی پیروان محمد^(ص) هستند و باید از گسترش اختلافات جلوگیری کنند.

۶- تشکیل درس‌گفتارهای پروفیسور رینهولد برنهاردت، استاد الهیات پروتستانی از دانشگاه پازل سوئیس با عنوان «تازه‌ترین تحولات در الهیات پروتستانی».

۷- دیدار رایزن فرهنگی سفارت اتریش برای عملیاتی کردن همکاری‌های علمی و فرهنگی دو جانبه میان دانشگاه‌های کشور متبوعش و دانشگاه ادیان و مذاهب. دیدار رهبر آرامنه قبرس در دانشگاه، دیدار رئیس مرکز گولانوی سوئیس با دکتر نواب، بازدید جمعی از خبرنگاران آمریکا، اروپا، آفریقا و اقیانوسیه از دانشگاه از دیگر تعاملات این مرکز علمی با جهان است.

رویکرد تقریبی دانشگاه ادیان و مذاهب

امروزه دشمنان اسلام با دست‌آویز قرار دادن اختلاف عقیده میان شیعه و اهل سنت به آتش تفرقه دامن می‌زنند و از این طریق به مقاصد خویش می‌رسند. آنان با وارونه جلوه دادن آموزه‌های اسلامی و دیگر ادیان در صدد گسترش جنگ و ستیز بین ادیان هستند.

بی‌تردید دانشگاه ادیان و مذاهب در عصر حاضر فرصت مناسبی را برای جویندگان حقیقت ناب الهی ایجاد کرده است تا ضمن شناخت صحیح از اسلام ناب محمدی، به‌گونه‌ای همزیستی مسالمت‌آمیز میان مذاهب را نهادینه کند. همزیستی که در آن احترام به مذاهب دیگر بر پایه اشتراکات شکل گرفته است.

به عبارت دیگر این دانشگاه آشتی دادن مذاهب اسلامی و تقریب بین دیدگاه‌های آنان را یکی از اهداف مهم خویش قرار داده و در این راستا تلاش فراوانی نیز صورت گرفته است. تشکیل نشست‌ها، ایراد سخنرانی‌ها و گردهمایی‌های علمی و برگزاری اردوهای به این

منظور نمونه‌ای از رویکرد تقریبی دانشگاه ادیان است. برخی از فعالیت‌های انجام شده در این زمینه به شرح زیر می‌باشد:

۱- اولین گردهمایی رهبران دینی شیعه و اهل سنت عراق با عنوان «بازسازی هویت دینی با تأکید بر نقاط مشترک»

این گردهمایی به همت بنیاد دارالعلم آیت‌الله خوبی و با حضور حجت‌الاسلام سید ابوالحسن نواب ریاست دانشگاه ادیان و مذاهب و جمعی از عالمان برجسته شیعه و سنی عراق در رم پایتخت ایتالیا برگزار شد.

۲- دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین نواب با اعضای کاروان زائران صلح سوریه دکتر نواب در این دیدار خطاب به هیأت سوری بیان داشت:

«دانشگاه ادیان و مذاهب بر مبنای صلح میان ادیان برپا شده است. هدف از تأسیس این مجموعه تربیت نیروهایی است که متخصص در ادیان باشند و برای برقراری صلح و همزیستی میان ادیان فعالیت کنند. این دانشگاه بنا شد تا به نوعی جلوی افراط‌گری‌ها و کشتارها را بگیرد. این مرکز تنها سمبل و نمادی از حرکت علمی در این مسیر است.»

۳- نشست ائمه جمعه و مدرسان اهل سنت سیستان و بلوچستان با اساتید دانشکده مذاهب. دکتر فرمانیان رئیس دانشکده مذاهب در این دیدار اظهار داشت:

«دانشگاه ادیان و مذاهب در فضایی کاملاً دور از تعصب و جانبداری از جریانی خاص و تنها با اهداف آکادمیک در ادیان مختلف به پژوهش و آموزش می‌پردازد و با دانشگاه‌های بسیاری در دنیا در این زمینه همکاری می‌کند.»

۴- نشست هم‌اندیشی نمایندگان اهل سنت در مجلس شورای اسلامی و اعضای هیأت علمی دانشگاه ادیان

این نشست با رویکرد بررسی راهکارهای فکری و فرهنگی تبدیل چالش‌ها به فرصت‌ها در مناطق سنی‌نشین کشور برگزار شد.

۵- برگزاری اردوهای سفیران تقریب به مناطق سنی‌نشین

حجت‌الاسلام نواب ضمن اشاره به رسالت سفیران تقریب اظهار کرد:

«دانشگاه ادیان توجه ویژه‌ای به مسئله تقریب بین مذاهب دارد و هدف اصلی از برگزاری چنین سفرهایی فراهم نمودن زمینه‌های گفت‌وگو و مباحث تقریبی میان ادیان و مذاهب مختلف در اقصی نقاط کشور است.»

۶- امضای تفاهم‌نامه بین دانشگاه ادیان و دبیر شورای برنامه‌ریزی مدارس علوم دینی اهل سنت

این شورا که در سال ۱۳۸۶ کار خود را آغاز کرده است، توانسته اعتماد مدیران و اساتید

مدارس اهل سنت را به خود جلب کرده و اکنون با مشورت آنان، امور مدارس اهل سنت در حال انجام و به‌روزرسانی است. توانمندی طلاب و فضیلت اهل سنت برای پاسخگویی به شبهات جدید از دغدغه‌های مهم این شورا است. تفاهم‌نامه مذکور سعی در پیشبرد امور اهل سنت و ایجاد فضای مناسب برای تعامل و گفت‌وگو با آنان را دارد.

۷- دیدار حسین افندی کاوازوویچ رئیس‌العلمای بوسنی از دانشگاه ادیان و مذاهب در این دیدار که با هدف لزوم همکاری دو طرف برای حفظ وحدت مسلمانان در مقابل با جریان‌های تندرو منطقه صورت گرفت، حجت‌الاسلام نواب با تأکید بر دیدگاه وحدت‌گرایانه حاکم بر رسالت دانشگاه ادیان و مذاهب، مسلمانان اهل سنت را برادران شیعیان خواند و گفت: وقتی ما از لزوم احترام به سایر ادیان سخن می‌گوییم پس دیگر جای تردید باقی نمی‌ماند که باید با احترام کامل به برادران اهل سنت بنگریم و وحدت را حفظ کنیم.

معرفی نهادهای علمی دانشگاه

۱- دانشکده‌ها

هم‌اکنون ۶ دانشکده در دانشگاه ادیان و مذاهب، وظیفه آموزش را بر عهده دارند و دانشجو می‌پذیرند:

۱-۱. دانشکده شیعه‌شناسی

در این دانشکده سه گروه شیعه‌شناسی و با گرایش کلام شیعه، تاریخ تشیع و فرق تشیع به فعالیت و پژوهش مشغول هستند. در حال حاضر این دانشکده بیش از ۱۰۰ دانشجوی دوره دکتری و ۳۰۰ دانشجوی کارشناسی ارشد دارد.

۱-۲. دانشکده مذاهب

در این دانشکده سه گروه مذاهب کلامی، مذاهب فقهی و تصوف و عرفان اسلامی مشغول فعالیت آموزشی هستند. در این دانشکده که از سال ۱۳۹۰ جذب دانشجو در دوره دکتری را آغاز کرده است، بیش از ۱۹۰ دانشجوی دوره دکتری و حدود ۳۷۵ دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در حال تحصیل هستند.

۱-۳. دانشکده ادیان

ادیان شرق، ادیان ابراهیمی و دین‌پژوهی گروه‌های علمی هستند که در دانشکده ادیان به فعالیت آموزشی و پژوهشی می‌پردازند. در حال حاضر این دانشکده ۹۸ دانشجوی دوره دکتری و حدود ۳۲۹ دانشجوی کارشناسی دارد.

۱-۴. دانشکده زن و خانواده

جایگاه زن و حقوق او در جامعه امروز از جمله مسائلی است که مورد توجه اندیشمندان

قرار گرفته است. در این برهه از زمان دانشگاه ادیان و مذاهب نیز با هدف تبیین جایگاه زن در نظام هستی، جامعه و خانواده و بر اساس مبانی حقوقی اسلام و معیارهای کتب آسمانی و ادیان الهی، سعی در جهت تربیت نیروی متخصص نمود. از این رو مقطع دکتری در رشته مطالعات زنان را برای دفاع از جایگاه والای زن در هستی و مقام زن مسلمان و نقش او در جهان امروز بنا نهاد. این برنامه آموزشی ابتدا به عنوان یک رشته در سه گرایش تدوین شد، لکن در حال حاضر دوره دکتری مطالعات زنان دارای سه گرایش «اسلام و حقوق زن»، «زن و نظام خانواده در اسلام» و «مطالعات زن در ادیان» می باشد.

۵-۱. دانشکده فلسفه

این دانشکده به عنوان تنها دانشکده فلسفه در استان قم در پاسخ به یک نیاز تأسیس شده است. دانشگاه ادیان و مذاهب که همواره تقویت بنیان‌های عقلانیت دینی را در شمار اهداف خود قرار داده بود، برای تحکیم مبانی اندیشه اسلامی اقدام به تأسیس دانشکده فلسفه کرد.

فلسفه اخلاق، فلسفه اسلامی و فلسفه دین، گروه‌هایی هستند که در این دانشکده مشغول به فعالیت می‌باشند. این دانشکده در حال حاضر فقط در مقطع کارشناسی ارشد دانشجو دارد.

۶-۱. دانشکده مجازی

دانشگاه ادیان توانسته است در رشته‌های شیعه‌شناسی، تاریخ تشیع، فرق شیعه، مذاهب اسلامی، مذاهب کلامی، تصوف و عرفان، فلسفه هنر (کارشناسی ارشد)، شیعه‌شناسی (کارشناسی) مجوز آموزش الکترونیکی (غیرحضوری) را از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اخذ نماید. مسؤولین دانشگاه بر آنند تا تمامی رشته‌های حضوری را در بخش غیرحضوری بگسترانند.

۲- پژوهشکده

پژوهشکده ادیان و مذاهب در تاریخ ۱۳۹۰/۱۰/۱۰ فعالیت رسمی خود را آغاز کرده است. این پژوهشکده سعی می‌کند با ارائه مقالات علمی-پژوهشی رویکرد جدیدی در مسائلی که کمتر به آن توجه می‌شود ارائه دهد. از اهداف بلندمدت این مرکز تألیف کتاب‌هایی در زمینه ادیان و مسائل مهم دین پژوهی است. جذب و تربیت پژوهشگران متعهد و علاقه‌مند از دیگر اهداف پژوهشکده می‌باشد.

این پژوهشکده در قالب سه گروه پژوهشی شیعه‌شناسی، مذاهب اسلامی و ادیان اداره می‌شود. تاکنون پژوهشکده ادیان و مذاهب غیر از انتشار کتب و مقالات مفید، ۴ مجله علمی نیز منتشر کرده است. «هفت آسمان»، «پژوهشنامه مذاهب اسلامی» و «پژوهش‌های

ادیانی» مجلاتی است که به زبان فارسی انتشار یافته است. مجله «religious inquiries»
مجله انگلیسی است که موفق به دریافت درجه علمی-پژوهشی شده است.

۳- انتشارات

مرکز چاپ و نشر دانشگاه مسؤلیت دو انتشارات را بر عهده دارد:

۳-۱. انتشارات ادیان و مذاهب

این مرکز بر چاپ و نشر کتب تألیفی و ترجمه‌ای اعضای هیأت علمی دانشگاه و پژوهشگران این حوزه تمرکز دارد.

۳-۲. نشر ادیان

نشر ادیان فعالیت خود را بر چاپ و نشر کتب تألیفی و ترجمه‌ای محققان خارج از دانشگاه قرار داده است.

۴- کتابخانه

کتابخانه تخصصی دانشگاه ادیان و مذاهب مجموعه‌ای کم‌نظیر از منابع مطالعاتی پیرامون ادیان و مذاهب است. مهم‌ترین کتاب‌ها و نشریه‌های موجود در این کتابخانه درباره فرق و مذاهب اسلام، مسیحیت، یهودیت، هندوئیسم، بودیسم و ادیان ابتدایی و... هم‌چنین دایره‌المعارف‌های اسلام، مسیحیت، یهودیت و زرتشت است. حجت‌الاسلام نواب بر این عقیده است که این کتابخانه با صد و پنجاه هزار جلد کتاب، بیش از صد و شصت هزار مقاله موضوع‌بندی شده و پانصد و بیست عنوان مجله مرتبط، بزرگ‌ترین کتابخانه تخصصی ادیان در خاورمیانه است. (حجت‌الاسلام نواب، ۱۳۹۳/۱۰/۱۸)

خانم دکتر رادهاکومار فعال سیاسی صلح و رئیس مؤسسه «دی‌می‌جی» در بازدید از دانشگاه و کتابخانه آن از غنای چشم‌گیر آن تقدیر کرد و گفت: کتاب‌هایی را که شما در حوزه ادیان هند گردآورده‌اید حتی در بازار کتاب دهلی هم ندیده‌ام.

پروفسور دولاهوک رئیس دانشگاه کاتولیک فرانسه نیز در جریان بازدید از کتابخانه دانشگاه ضمن ابراز شگفتی از مخزن غنی این کتابخانه در اظهارنظری جالب ابراز داشت: در کتابخانه شما حتی یک کتاب غیرمفید و بی‌ربط با مطالعات ادیان ندیدم.

دفتر تقریب مذاهب، دفتر ادیان و حقوق بشر، دفتر گفتگوی ادیان، مرکز آموزش زبان نیز از دیگر مراکزی است که در راستای اهداف این دانشگاه به فعالیت می‌پردازد.

دانشگاه ادیان و مذاهب در نگاه علما

آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی

آیت‌الله مکارم در دیدار با اعضای هیأت علمی دانشگاه، فعالیت در زمینه ادیان را مانند

شمشیری دو لبه خواندند. ایشان از توسعه چشمگیر دانشگاه ادیان و مذاهب ابراز خشنودی نمودند و با تأکید بر لزوم حفظ اعتدال در فعالیت این مرکز خاطر نشان کردند که باید با اعمال نظارت بیشتر بر مطالب ذکر شده در جلسات، کلاس‌ها و بالاخص کتبی که جنبه عمومی تری دارند، به شکل‌گیری آثار سازنده اهتمام ورزیده و از ایجاد آثار تخریبی جلوگیری نمایند. (سایت مجمع جهانی اهل‌بیت، ۱۳۸۹/۸/۲۴)

آیت‌الله‌العظمی جوادى آملی

آیت‌الله جوادى آملی، آثار چاپ شده در دانشگاه ادیان و مذاهب را بسیار پرمایه و پربرت می‌داند و معتقد است در انتشار آثار ترجمه‌ای باید مراقب نفوذ برخی مفاهیم نادرست فلسفی نیز بود. ایشان بر تولید علم در مراکز دانشگاهی، حوزوی نظیر دانشگاه ادیان و مذاهب تأکید دارد و خواستار ترجمه آن دسته از آثار پژوهشی این دانشگاه شد که معرف فقه و فلسفه اسلام هستند و در حکمت این مهم به اعضای هیأت علمی دانشگاه بیان کرد که این کتب باید به دیگر زبان‌ها ترجمه و به جهان غرب عرضه شود زیرا آنان تشنه این‌گونه معارف هستند. (ویکی پدیا)

خاتمه

در روزگاری که دشمنان اسلام سعی می‌کنند اسلام و مسلمین را به‌عنوان طرفداران خشونت معرفی کنند، این دانشگاه اقدام مؤثری است تا از طریق گفت‌وگو و تعامل نیکو با پیروان همه ادیان در جهان، چهره واقعی اسلام را به نمایش گذارده و با موج جدید اسلام‌هراسی در دنیا به مقابله بپردازد. به عبارت دیگر دانشگاه ادیان و مذاهب با هدف درک صحیح از اسلام و معرفی آن به جهانیان پاسخی به نیاز زمان حاضر است و زدودن خشم و نفرت میان ادیان مختلف جهان یکی از ارزشمندترین دستاوردهای همکاری این دانشگاه با دیگر مراکز علمی جهان است.

منابع:

- وب‌سایت مقام معظم رهبری
- وب‌سایت دانشگاه ادیان و مذاهب
- ویکی پدیا
- وب‌سایت مجمع جهانی اهل‌بیت

